

ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ СТАРОКОСТЯНТИНІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

РІШЕННЯ

08 листопада 2018 року

Старокостянтинів

№ 357

Про затвердження Концепції
запровадження системи
енергетичного менеджменту в
бюджетних установах
м. Старокостянтинів

З метою забезпечення ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів у бюджетній сфері міста, на виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2017 року № 732-р «Про затвердження плану заходів із впровадження енергетичного менеджменту в бюджетних установах», керуючись ст. ст. 27, 28, 52 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», виконавчий комітет міської ради

ВИРІШИВ:

1. Запровадити систему енергетичного менеджменту бюджетної сфери м. Старокостянтинів.

2. Затвердити Концепцію запровадження системи енергетичного менеджменту в бюджетних установах м. Старокостянтинів (додається).

3. Управлінню економіки виконавчого комітету міської ради (Грозян І.М.) до 25 листопада 2018 року:

1) розробити та подати на затвердження міському голові Положення про запровадження системи енергетичного менеджменту в бюджетних установах м. Старокостянтинів;

2) розробити та подати на затвердження міському голові Положення про порядок збору інформації щодо стану споживання енергоресурсів бюджетними установами комунальної власності (енергомоніторинг).

4. Призначити координатором запровадження системи енергетичного менеджменту в бюджетних установах м. Старокостянтинів управління економіки виконавчого комітету міської ради.

5. Контроль за виконанням рішення покласти на першого заступника міського голови Богачука В.В.

Міський голова

підпис

М. Мельничук

ЗАПРОВАДЖЕНО
Рішення виконавчого комітету
міської ради
08 листопада 2018 року № 357

КОНЦЕПЦІЯ
запровадження системи енергетичного менеджменту
в бюджетних установах м. Старокостянтинів

1. Загальні положення

Видатки на придбання енергоносіїв у структурі бюджету міста зростають внаслідок національних та світових тенденцій до підвищення цін на енергоресурси. Сьогодні ці витрати складають 7,9 % у видатках міського бюджету та мають стійку тенденцію до подальшого зростання. Основна маса енергоресурсів споживається будівлями, які перебувають на балансі бюджетних установ та організацій. Частина цих ресурсів використовується нерационально через застарілі технології та енергетичне устаткування, а також через недосконале управління процесами генерування та доставки енергоресурсів і перетворення їх у відповідні послуги.

Реалізація стратегії розвитку міської інфраструктури, соціальної сфери та фінансів потребує вирішення питань використання енергетичних ресурсів на засадах професійного управління та принципах сталого розвитку.

Досвід європейських країн та українських міст щодо впровадження та функціонування системи енергетичного менеджменту дозволяє говорити про високу ефективність такого заходу. Це пов'язано зі зниженням витрат на енергоресурси та підвищенням ефективності використання бюджетних та залучених коштів на модернізацію об'єктів міської інфраструктури, що пов'язані зі споживанням енергоносіїв.

Ознайомившись з досвідом європейських та українських міст, вирішено у місті запровадити систему енергетичного менеджменту.

Система енергетичного менеджменту – це частина загальної системи управління бюджетним та комунальним секторами, що забезпечує раціональне використання енергетичних ресурсів у процесі забезпечення потреб міста необхідними енергетичними послугами.

Цей вид управлінської діяльності опирається на політику Старокостянтинівської міської ради та її виконавчих органів в питаннях використання енергоресурсів, має власні цілі та завдання, відповідну організаційну структуру, кадрове, інформаційне та фінансове забезпечення, особливі процедури планування, впровадження, оцінки діяльності у сфері енергокористування.

2. Мета і основне завдання Концепції

Метою Концепції запровадження системи енергетичного менеджменту в бюджетних установах міста Старокостянтинова (далі Концепція) є визначення стратегії формування професійних управлінських механізмів та прийняття рішень в сфері споживання енергоносіїв, які забезпечать для міста:

- 1) раціональне використання бюджетних коштів на придбання енергоресурсів;
- 2) оптимізацію структури споживання енергоресурсів;
- 3) підвищення ефективності використання всіх видів енергоносіїв;
- 4) покращення якості надання енергетичних послуг та можливостей для їх регулювання;
- 5) налагодження енергоефективної експлуатації споруд, будівель, житлових будинків, систем централізованого теплозабезпечення та обладнання генерації енергії;
- б) скорочення викидів CO₂, розвиток екологічно орієнтованої економіки, підвищення якості життя;
- 7) формування ощадливої поведінки споживачів енергетичних послуг;
- 8) запровадження системи економічного стимулювання енергозберігаючих заходів в бюджетних установах, організаціях та комунальних підприємствах;
- 9) залучення інвестицій у процеси технологічної та енергоефективної модернізації інфраструктури міста.

Основним завданням Концепції є вибір організаційно-управлінських та технологічних підходів, на підставі яких мають бути визначені пріоритети міста у цих питаннях і розроблена модель системи енергетичного менеджменту для бюджетної та комунальної сфер.

3. Переваги енергетичного менеджменту в порівнянні з традиційним контролем споживання енергетичних ресурсів

На відміну від традиційного контролю споживання паливно-енергетичних ресурсів енергетичний менеджмент включає такі завдання:

- 1) аналіз ефективності використання паливно-енергетичних ресурсів;
- 2) оптимальне регулювання процесів теплопостачання;
- 3) прогнозування обсягів споживання паливно-енергетичних ресурсів в залежності від погодних умов та інших впливових факторів;
- 4) оптимальне планування ремонтно-технічного обслуговування систем теплопостачання;
- 5) розробка енергозберігаючих заходів і визначення пріоритетів їх реалізації;
- б) моніторинг фактичної техніко-економічної ефективності енергозберігаючих заходів.

Впровадження системи енергоменеджменту за вимогами стандарту ДСТУ ISO 50001:2014 «Системи енергетичного менеджменту» дозволяє організаціям і підприємствам послідовно та з найменшими витратами покращити ефективність виробництва і використання енергії. Отримати значні вигоди за рахунок оптимального використання своїх енергоресурсів та енергетичних активів, зменшуючи, таким чином, вартість споживання енергії та ресурсів.

Значну роль в успішному функціонуванні системи енергоменеджменту відіграють співробітники організацій і підприємств. Тому відповідне управління персоналом і його мотивація можуть сприяти значному зниженню витрат при ремонті та обслуговуванні обладнання.

4. Існуючий стан управління енергоресурсами

Сучасні технологічні можливості енергоефективного покращення будівель і систем бюджетних установ, організацій та комунальних підприємств міста використовуються не достатньо.

Роботи з розробки та впровадження заходів з енергозбереження потребують постійного вдосконалення.

Джерелом реалізації проектів з енергозбереження в інфраструктурі міста виступають державний, обласний та міський бюджети. Однак, цілісна система управління процесами енергоспоживання в місті практично відсутня. Моніторинг споживання енергоресурсів здійснюється на місцях у несучасній формі. Аналіз ефективності використання енергоресурсів не проводиться. Все це призводить до необґрунтовано високих витрат енергоресурсів через наявність застарілих технологій, систем і обладнання, а також до істотного зниження якості енергетичних послуг при спробах організувати заощадження енергоресурсів.

За відсутності чіткої інформації щодо обсягів енергоспоживання та факторів, які суттєво впливають на споживання енергії, неможливо оцінити ефективність використання енергії щодо кожного конкретного об'єкта.

Саме тому у період стрімкого зростання цін на енергоносії в Україні чи не єдиною можливістю стабілізації енергетичного ринку через управлінські рішення стало введення обмежень на споживання енергії (лімітування).

Цей підхід дозволив, з одного боку, зменшити споживання енергії (у тому числі за рахунок усунення марнотратства), але з іншого боку, призвів до погіршення якості основних енергомістких послуг (теплопостачання, освітлення, водопостачання). Тому лімітування енергоносіїв можна розглядати лише як тимчасовий захід на шляху до вирішення проблеми управління енергоспоживанням.

Відсутність оперативних даних про енергоспоживання в бюджетній сфері міста, фахівців енергоменеджменту, інформаційних і фінансових

інструментів створює проблеми при плануванні енергоощадної діяльності, інвестуванні в енергоощадні проекти і подальшій експлуатації модернізованих об'єктів. Зокрема це призводить до необгрунтовано великих витрат бюджету на етапі енергетичного обстеження бюджетних установ, з метою вибору заходів з підвищення ефективності енергоспоживання.

Реалізація енергоефективних проектів у бюджетних установах (таких, як: капітальний ремонт покрівель, систем теплопостачання, заміна вікон, дверей, витяжних систем, тощо) та комунальних підприємств (зокрема переведення котелень на альтернативний вид палива зі збереженням можливості використання природного газу) свідчить, що впровадження сучасного високотехнологічного обладнання дає можливість заощаджувати значні обсяги енергоресурсів, але при цьому проблеми організаційно-управлінського та технічного характеру залишаються невирішеними.

5. Концептуальна модель створення системи енергоменеджменту

Система управління енергоспоживанням в місті має поєднати в собі весь спектр завдань, які стосуються контролю за енергоспоживанням та умовами комфорту, планування видатків на придбання енергоресурсів, ефективної експлуатації будівель, житлових будинків, енергоефективного проектування, будівництва та реконструкції об'єктів, залучення інвестицій.

Реалізація запропонованої Концепції створить в місті сучасну систему управління енергоспоживанням для бюджетних установ і комунальних підприємств. Ця система включає в себе:

1) сформовану цілісну міську політику управління використанням енергії на принципах сталого розвитку;

2) створену спеціалізовану ланку з енергоменеджменту в системі управління містом, спроможну розробляти і втілювати у життя енергоощадну політику;

3) інфраструктуру міста, до роботи в якій залучені спеціалісти з досвідом теорії і практики енергоменеджменту;

4) створену електронну базу даних про об'єкти енергоспоживання, засобів для оперативного збору та аналізу даних про споживання енергії на кожному конкретному об'єкті та фактори, які суттєво впливають на це споживання;

5) створену систему контролю та звітності у питаннях ефективності використання енергії;

6) ефективне використання коштів, направлених на впровадження проектів модернізації об'єктів, що споживають, транспортують та виробляють енергоресурси;

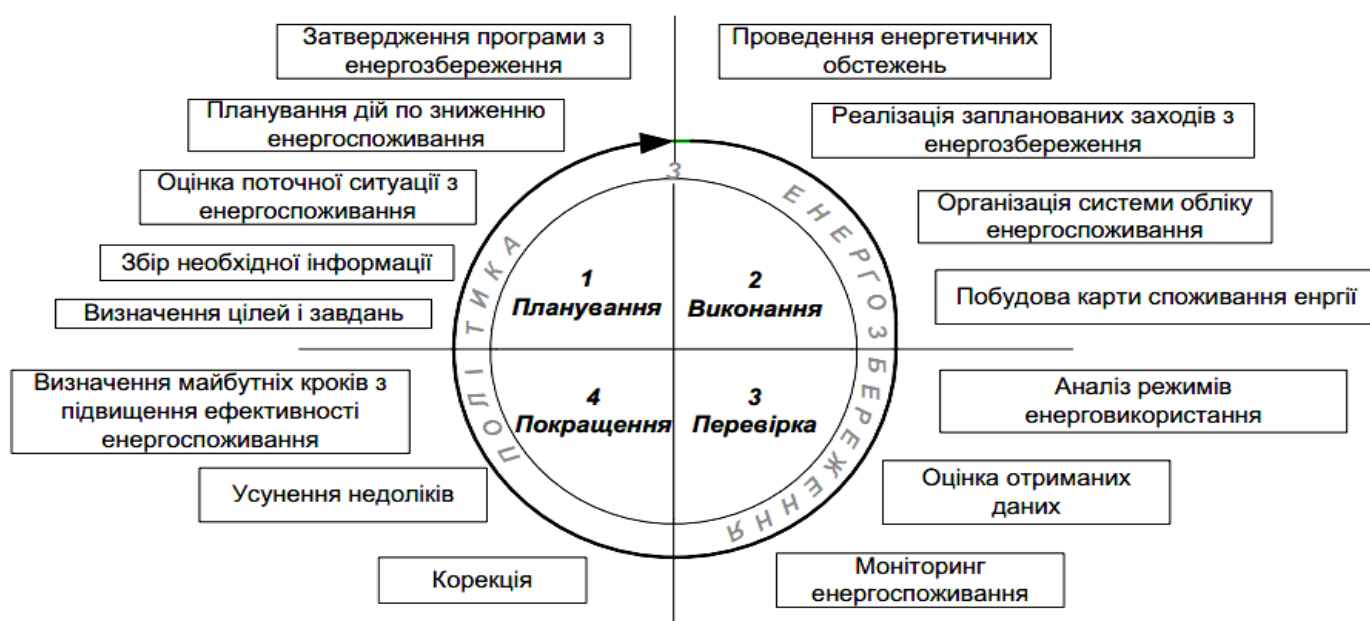
7) розроблений механізм мотивування енергоощадної поведінки персоналу та споживачів.

Оскільки технології і технічні засоби в сучасному світі розвиваються дуже динамічно, запропоновані стратегії і засоби цієї Концепції не є остаточними, а лише як крок до наступного вдосконалення системи енергоменеджменту міста.

6. Постійна перевірка та внутрішній аудит системи енергетичного менеджменту

Стандарт ДСТУ ISO 50001:2014 «Системи енергетичного менеджменту» дає можливість розробити системи та процеси, необхідні для покращення енергетичної результативності бюджетних установ міста.

Згідно з вимогами стандарту основою енергетичного менеджменту є постійне функціонування циклу Демінга, що включає наступні етапи: планування, виконання, перевірка, контроль та покращення.

В системі енергетичного менеджменту міста передбачається:

- 1) забезпечити введення плану енергетичних вимірів та постійного моніторингу в запланованих інтервалах часу;
- 2) забезпечити постійну перевірку всіх засобів вимірювання в системі енергетичного менеджменту;
- 3) забезпечити, через певні інтервали часу, з метою постійного удосконалення, перевірку відповідності системи енергетичного менеджменту до українських норм та законодавчих актів;

4) скласти план проведення внутрішнього аудиту системи енергетичного менеджменту;

5) створити та документувати систему коригувальних та попереджувальних дій у випадках, коли ефективність споживання енергоресурсів не відповідає запланованим показникам;

б) створити систему зберігання бази даних, про функціонування системи енергетичного менеджменту, що свідчать про її результативність та відповідність вимогам ДСТУ ISO 50001:2014.

Застосування постійних перевірок та внутрішнього аудиту сприятиме формуванню позитивного іміджу міста, яке демонструє постійне дотримання нормативно-правових вимог у галузі енергоефективності, захисту навколишнього природного середовища, економії природних ресурсів, зниження екологічних ризиків та ризиків пов'язаних з енергопостачанням і енергоспоживанням. В результаті це сприятиме істотному підвищенню інвестиційної привабливості міста.

Після повного впровадження системи енергетичного менеджменту місто зможе отримати сертифікат якості у відповідності до стандарту ДСТУ ISO50001:2014 «Системи енергетичного менеджменту».

Керуючий справами

підпис

В.Янзюк